

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/218/2020
Identifikačné číslo spisu: 1115229358
Dátum vydania rozhodnutia: 15. decembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1115229358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti o maloletého Q. M. P., narodeného XX. mája XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, dieťa rodičov matky J. P., bytom v K., I. 3, zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 14, a otca P. M. I. H., bytom X C. P., V., T XR, T. of M., zastúpeného obchodnou spoločnosťou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 833 533, v mene ktorej koná JUDr. Juraj Bizoň, advokát a konateľ, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/159/2015, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajskeho súdu v Bratislave z 22. mája 2017 sp. zn. 11CoP/192/2017, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 23. marca 2017, č. k. 3P/159/2015-1040 zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd na čas do rozhodnutia o zmene úpravy práv a povinností k maloletému upravil styk otca s maloletým tak, že otec má právo stráviť s maloletým prázdniny v trvaní 106 dní v mieste trvalého bydliska otca, kedy otec alebo ním poverená osoba za týmto účelom prevezme maloletého deň po vykonateľnosti tohto uznesenia o 16:00 hod. v škôlke maloletého a posledný deň prázdnin o 16:00 hod. odovzdá maloletého späť do škôlky, z ktorej si ho matka prevezme. Zároveň žiadal matke maloletého uložiť povinnosť pripraviť maloletého a odovzdať otcovi prostredníctvom zamestnancov škôlky pas maloletého. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako ho otec žiada na základe svojho návrhu nariadiť a ktoré vyžaduje právna úprava. Nemal za osvedčenú a ani z obsahu spisu nezistil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého otcom navrhovanou osobitnou úpravou styku počas počtom dní vymedzeného obdobia, nad rámec styku upraveného súdnym

rozhodnutím, a to rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo 16. februára 2015 č.k. 3P/75/2012-1042 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2015 sp. zn. 11CoP/456/2015-1438, a to formou neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec v návrhu žiadnym spôsobom neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého. Uviedol, že styk otca s maloletým je riadne zabezpečený právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, na základe ktorého má otec právo domáhať sa výkonu rozhodnutia v prípade, že mu matka, tak ako tvrdí otec, v styku s maloletým bráni, keďže otec v návrhu uvádza, že zo strany matky dochádza k opakovanému nerešpektovaniu cit. rozhodnutí, resp. k blokovaniu kontaktu otca s maloletým. Dodal, že spôsob úpravy styku, ktorého sa otec svojím návrhom domáha, nie je v záujme maloletého, nakoľko odlúčenie dieťaťa od matky, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa, a tým aj odlúčenie z prirodzeného prostredia, v ktorom maloletý žije, a to po dobu 106 dní, nemôže byť v záujme dieťaťa, rešpektujúc práva otca. Úprava styku otca s maloletým formou navrhovaného neodkladného opatrenia nie je podľa súdu prvej inštancie možná a je potrebné, vzhľadom na protichodné stanoviská rodičov a ich vzájomné obviňovanie, vykonať dokazovanie a následne rozhodnúť vo veci samej.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie otca uznesením z 22. mája 2017, sp. zn. 11CoP/192/2017 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, keď nebolo zistené ohrozenie práv maloletého dieťaťa. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je rozhodujúci záujem maloletého dieťaťa a nie záujem jeho rodiča. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že pomery maloletého sú upravené súdnymi rozhodnutiami citovanými v rozhodnutí súdu prvej inštancie a zmenu takýchto rozhodnutí možno dosiahnuť len zákonom predpísaným spôsobom - preukázaním zmeny pomerov, ktorá vyžaduje vykonanie dokazovania. Zároveň uviedol, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia sa spravidla dokazovanie nevykonáva, súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pri vydaní konečného rozhodnutia a nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Neodkladné opatrenie vychádza z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase dokazovania.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal otec dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, nakoľko súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu otca navrhla dovolanie odmietnuť ako neprípustné.

5. Procesný opatrovník vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že styk otca s maloletým je riadne zabezpečený právoplatným a vykonateľným rozhodnutím a potreba úpravy styku neodkladným opatrením nie je potrebná. Odporučil uznesenie odvolacieho súdu ako vecne správne potvrdiť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal účastník, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovne.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ CSP; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii jednotlivých procesných väd konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

9. Najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017), uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. Najvyšší súd nespochybňuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť - za istých predpokladov - tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu". Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/157/2017, 5Obdo/76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

11. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

12. Z uvedeneho je zrejme, že uznesenie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení nekonzumuje vec samu, lebo bude dotknuté konaním a rozhodnutím vo veci samej (konaním vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, v ktorom súd merito'ným rozhodnutím upravi pomery tohto dieťa a z hľadiska jeho najvhodnejšej starostlivosti), nejedná sa o rozhodnutie vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, tak ako to prezumuje ustanovenie § 420 CSP. Z uvedeneho dovodu je v tejto časti dovolanie v zmysle § 420 CSP procesne nepripustné.

13. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že vylúčením prípustnosti dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, právna úprava obsiahnutá v § 420 CSP zohľadňuje, že v prípade takého rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonnodarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu.

14. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania otca z § 420 písm. f/ CSP nevyplýva, dovolací súd odmietol jeho procesne neprípustné dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej nesprávnosti.

15. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.